

En utskrift från Dagens Nyheters nätupplaga, DN.se, 2014-09-30 16:39:21

Artikeln ursprungsadress: <http://www.dn.se/debatt/skydd-for-yttrandefriheten-maste-galla-ocksa-utlanningar/>

”Skydd för yttrandefriheten måste gälla också utlänningar”

Publicerad i dag 11:16

Foto: Alamy

Svenska medborgare kan vara ansvariga utgivare och registrera webbplatser och därmed få ett lika starkt skydd som medierna. Men utlänningar nekas utgivningsbevis för webbplatser, oavsett hur länge de vistats i Sverige. Denna skillnad är svårbegriplig. Det är dags att ge denna rätt till alla, oavsett medborgarskap, skriver Nils Funcke.

Öppna era hjärtan vädjade Fredrik Reinfeldt. Det är en humanistisk grundinställning som bör genomsyra vår inställning till personer som av vilket skäl det vara må flyr eller invandrar till Sverige. Då gäller det också att öppna plånboken och grundlagen.

Alla har vi hört andra och oss själva säga att alla, verkligen alla, har rätt till yttrandefrihet. Lite högtidligt brukar det uttryckas som att det är en rättighet som tillkommer ”var och en” som det är formulerat i regeringsformen.

Sverige har en stark och vid tryck- och yttrandefrihet. Men även solen har sina fläckar och högtidstalen stämmer inte alltid med verkligheten. Rätten till ett extra starkt grundlagsskydd för att få uttrycka sina åsikter är nämligen graderad. Svenska medborgare ges i yttrandefrihetsgrundlagarna och i lag ett starkare skydd än flyktingar och invandrare. Det gäller även om de bott här i årtionden men valt att inte bli svenska medborgare. Efter tre år i Sverige får de som kommer från ett utomeuropeiskt land rösta i kommun och landstingsvalen. Medborgare i ett annat EU land eller Norge och Island får omgående rösträtt i den kommun och landsting där de bosätter sig. Men deras röst i debatten anses inte ha samma värde som svenska medborgare. Denna inkonsekvens är plågsam.

Våra yttrandefrihetsgrundlagar, tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL), har till ändamål att säkra ett fritt meningsutbyte. För att uppnå det heter det att ”varje svensk medborgare” är tillförsäkrad rätt att i tryckt skrift, med hjälp av tekniska upptagningar eller i etermedia ”uttrycka tankar åsikter och känslor och i övrigt lämna uppgifter i vilket ämne som helst”.

Enligt TF och YGL ges ”utlänningar” samma rättigheter som svenska medborgare ”om inte något annat följer av lag”. Det är ett viktigt tillägg som tillämpas vad gäller rätten att skaffa utgivningsbevis och därmed få det extra starka skyddet för bloggar och webbplatser, vad gäller bland annat skyddet för meddelare och att brott prövas med jury. Etablerade medier har ett automatiskt skydd för sina webbpubliceringar enligt YGL. Därutöver kan svenska medborgare vara ansvariga utgivare och mot en avgift på 2.000 kronor registrera sina webbplatser och få ett lika starkt skydd som medierna. Rätten som infördes 2003 motiverades med att den är central för att vidmakthålla en vid yttrandefrihet i ett nytt medielandskap. Införandet av bestämmelsen fortsatte traditionen och ambitionen att inkludera nya former för masskommunikation och möjliggöra för alla att få del av det extra starka grundlagsskyddet. I dag har 913 enskilda fysiska eller juridiska personer sådana utgivningsbevis.

Men utlänningar nekas utgivningsbevis av myndigheten för radio och tv oavsett hur länge de vistats i Sverige. Det sker helt enligt gällande rätt. Detta undantag för utlänningar gäller endast webbplatser. Rätten att vara utgivare och

sända i etern eller ge ut en periodisk skrift däremot tillkommer alla som bor i Sverige, har sin "hemvist" här, är myndiga, inte försatta i konkurs och oavsett medborgarskap.

Denna skillnad är inte bara omotiverad utan också svårbegriplig. Jag har inte funnit några spår av argumentation i propositioner och betänkanden som kan förklara denna inkonsekvens. Kanske är det bara en lapsus, ett förbiseende, som kan korrigeras med ett enkelt riksdagsbeslut. Vem öppnar sitt hjärta och motionerar om detta?

Men det räcker inte med en sådan justering. Att TF och YGL har som ingångsvärde att reservera rätten till svenska medborgare må ha historiska skäl. Men det är dags att i stället för "svenska medborgare" ha som utgångspunkt att det är en rätt som tillkommer "var och en", alltså alla. Det bör även införas när det gäller rätten att ta del av allmänna handlingar.

Yttrandefrihetskommittén föreslog (SOU 2012:55) att alla som bor i Sverige skulle jämföras. För att göra undantag för utlänningar skulle riksdagen tvingas motivera och fatta ett aktivt beslut om inskränkning. Det skulle stärka yttrandefriheten och modernisera lagstiftningen. Kommitténs ledamöter från samtliga riksdagspartier var eniga. Bra så långt, även om kommitténs "säkerhetsventil" som skulle göra det möjligt att begränsa utlänningars rätt framstår som inskränkande och ineffektiv. Inte ens om Sverige skulle hamna i krig skulle den ha någon verkan.

Alliansregeringen valde att inte ta fasta på kommitténs förslag. På samma sätt valde regeringen bort andra förslag som skulle stärka yttrandefriheten, till exempel ett utökat förbud mot att hindra distributionen av skrifter på grund av deras innehåll. Regeringen tog i sin proposition i stället enbart fasta på de förslag som naggade yttrandefriheten i kanten, till exempel försämring av skyddet för uppgiftslämnare till korrespondenter för utländska medier i Sverige.

Socialdemokraternas ledare Stefan Löfven har ett antal stora frågor att knäcka. Men hans blivande justitieminister bör omgående efter tillträdet visa att den nya regeringen öppnat sitt hjärta genom att komplettera direktiven till den yttrandefrihetskommitté som alliansregeringen tillsattes före sommaren.

Nils Funcke, journalist och debattör

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt.